

ABONAMENTUL:

Un an 200 L
6 luni 100 L
3 luni

Redacția și
ministrația
Bulevard. R.
Maria 12. E.

zina Nouă

on. Palatul Cultural

Arad

Cei cari merg prin greșală la adevăr, sunt cei înțelepți; cei cari nu vor să iasă din greșală, sunt cei nebuni.

• Rückert.

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul IV. — N-rul 9.

Apare săptămânal sub direcția unui comitet.

Arad, 7 Mai 1927.

Spre noul ideal cultural.

Viața unei națiuni este condiționată de destoinicia conducătorilor ei, cari știe face selecțiunea mijloacelor de luptă în toate împrejurările. Ar fi fost ridicol, de o pilă, dacă conducătorii politici ai României ar fi început realizarea unui program cultural în timpul războiului pentru întregirea neamului și dacă ar fi pus pe planul al doilea apărătura armată a țării.

Din acest punct de vedere am fost norocoși că partidul național-liberal, care a condus destinele neamului nostru în cele mai grele momente, totdeauna a știut să-și concentreze puterile pentru înfăptuirea imediată a acelei probleme, care era mai mult reclamată de necesitățile momentane ale vieții naționale. Astfel în primii ani de după războiu și deosebi în timpul ultimei guvernări de patru ani partidul național-liberal prin legiferarea reformei electorale prin realizarea reformei agrare, prin introducerea ordinii în toate chestiunile economice și financiare, precum și prin o serie întreagă de alte legi a pus fundamentul cel mai solid pentru consolidarea de ordin politic și economic a țării.

Pentru că însă reformele acestea să poată aduce roadele așteptate și pentru ca consolidarea țării să se prefacă în cea mai sigură realitate, este de neapărată trebuință o acțiune imediată și de cea mai mare intensitate pentru ridicarea poporului nostru la acel nivel de cultură, încât să poată sta cu cinste în rândul națiunilor europene. Și tocmai problema aceasta a fost înscrisă în fruntea programului partidului național-liberal pentru proxima sa guvernare prin cuvântarea finută de marele bărbat de stat, D-nul Ion I. C. Brătianu cu prilejul grandioasei manifestațiuni dela București din 20 Martie a. c.

Intellectualii noștri și în primul rând învățătorimea și clerul de pe aceste plaiuri nu pot rămâne indiferenți față de acțiunea ce se va începe pentru realizarea acestei probleme, luând o atitudine hotărâtă pentru partidul național-liberal. Nu pot rămâne indiferenți fiindcă cine dintre cei ce au trăit sub vechiul regim urgisit nu este conștient că numai cultura — națională și religioasă — era singura armă de care se putea folosi neamul nostru cu cel mai mare efect împotriva tendințelor de a ne înstrăina sufletele. Nu pot rămâne indiferenți, fiindcă acum li se va oferi cel mai admirabil prilej de a-și satisface în mod integral setea după odevărata cultură națională, care în provinciile unite cu țara mamă încă nu și-a eluat până acum locul, care i-se cuvine, față de culturile minoritare susținute cu toate mijloacele de guvernării de odinioară.

Dacă până la 1918 eram împiedicați chiar și cu forța de a ne adăpa la izvorul culturi naționale și dacă chiar

dela 1918 încocce aspirațiunile culturale nu ne-au putut fi satisfăcute în mod integral, de acum înainte, mulțumită înțelepciunii marilor bărbați de Stat ai Partidului național-liberal în fruntea D-nul Ion I. C. Brătianu, ni se pun în vedere cele mai luminoase perspective culturale. Dacă până astăzi priveam ca la un ideal îndepărtat și de neajuns timpurile din secolul al XVIII-lea, când martirul domnitor Constantin Brâncoveanu a făcut din Țara românească un centru cultural, din care radiau binefacerile culturi creștine în

orientul întreg, acum putem fi liniștiți, că în curând ni se va da prilejul să facem din România o țară de model, care să strălucească și să lumineze ca un soare între celelalte națiuni prin cultură, prin moralitate și prin înflorierea tuturor virtuților patriotice.

În curând vom vedea cu ochii realizându-se noul ideal al Românilor: consolidarea sufletească a țării. Aderenții Partidului național-liberal își vor da cu drag toată puterea lor sufletească pentru înfăptuirea cât mai grabnică a acestui ideal proclamat de șeful iubit, D-nul Ion I. C. Brătianu.

Un cleric.

Zece Mai.

Zece Mai este praznicul tuturor sărbătorilor noastre naționale, este o zi sfântă și măreață de evocare a neuitatelor momente în cursul cărora s'a scris în cartea glorioasei noastre istorii, înfăptuirea adevăratului stat român, ca alcătuire puternică și ca regal, destinat unui mare viitor.

După secole întregi de suferințe pentru poporul Român, în cari ca element de origine și credincios bisericii noastre ortodoxe, a dat dovadă tenacității de-a rezista la toate urgiile sorței. Străns între dușmani a făcut probă de foc, că poate să moară, dar nu știe să fie înfrânt.

A venit apoi epoca de înălțare și triumf în care generația eroică dela 1848, 1856 și 1866 a știut să reclădească și să pue fundamentul unui stat modern.

Și mai departe poporul Român stă ca o sentință neadormită în fața pericolului, și în vreme ce toți vecinii săi: Unguri, Sârbi, Bulgari etc. gemeau în robia turcului, neamul nostru trimitea viteze ostiri la Dunăre, Carpați și Nistru pentru a spulbera planurile năvălitorilor. Acestea eforturi și suferințe n'au fost inutile, căci după lupte eroice reușite prin fulgerătoare sabie a marelui Rege Carol I să sfarime ultimele lanțuri ce ne pusese turcii pe gât și la 1881 să înalțe principatele române la rangul de regal.

Aceste momente de culminație națională în cari să concentrează rezultatele independenței și Regalității noastre sunt prăznuite în 10 Mai.

Dar la obișnuita comemorare de 10 Mai de aici încolo să adăugăm o nouă notă de faldă, mărire, vîlă, jericire și nădejde. Este conștiința reîntregirii noastre naționale în urma marelui și înfricoșatului războiu în care s'a jertfit o generație întreagă de eroi.

La această sărbătoare locul prim și-l revindece biserica noastră ortodoxă națională care a crescut pe făuritorii României Mari. Deci în ziua de 10 Mai toți fiii neamului nostru vor prăznuiră această zi națională, într'un elan de însuflețire grandioasă. De pe culmile însângerate ale jălnicilor noștri munți, până în câmpiile largi, unde dorobanții noștri și-au însemnat pașii și unde odihnesc sfintele jertfe ale glorioșului nostru războiu, din jălnicile palate până la casele umile, înfrățiți în temelul aceleiași credințe și aceluiași ideal, poporul nostru deodată cu prinosul de recunoștință pentru iubii noștri Suverani, cu adevărat trainic legați de națiunea care și-a pus în cumpăna victoriei: eroismul, jertfa și dragostea adâncă de moșie, premărește memoria acelor cari și-au sacrificat viața pe altarul scumpei noastre patrii.

Deci 10 Mai trebuie să fie un indemn pentru inimele românești și un îndreptar pentru zile de muncă și consolidarea izbănzilor câștigate.

Onoratul public cât și clienții mei vechi, cari și până acum mi-au dat concursul, îi avizez că în apropierea podului de peste calea ferată, lângă gară, Hotelul, Cafeneaua și Restaurantul din nou aranjat, sâmbătă se deschide.

În tot timpul mâncări calde și reci, vinuri speciale din podgorii și alte băuturi, Bere Drecher proaspătă în orice timp cu lapul. Serviciul cel mai punctual, în fiecare seară orchestră specială :: cl. I. Camere cele mai curate. ::

BARNA ATHANASIE.

27.

KRON și WANDRACSEK

Arhitecți, birou de construcții și de planuri arhitectice pentru zidari.

Arad. Str. Loc. Av. I. Savu Nr. 9 (fost Kiss ulca partea din Ferenc tér).

* Dela Soc. „Mormintele Eroilor”.

Apel.

Ca să poată începe o activitate rodnică, Comitetul județean Arad al Societății „Mormintele Eroilor căzuți în Războiu” adresează un calduros apel locuitorilor din județul Arad, ca să ne comunice:

1. Orice informațiuni relative la ostașii înmormântați în cimitire sau izolat pe teritoriul județului Arad (loc, împrejurările morții, identitate, stare matricolă, etc.) Aceasta indiferent religia, naționalitatea sau armata din care a făcut parte acel ostaș. Pentru acela înmormântat în cimitirul dela Micălaca, să ni-se comunice relațiuni cari ne-ar putea ajuta pentru cunoașterea locului unde sunt înmormântați (identificare). Orice informațiuni, oricât de neînsemnate, ne vor fi de un mare folos, deoarece fiind pierdute registrele cimitirelor, dorim să le refacem. În afară de aceasta operațiunile de exhumare, centralizări de cimitire etc. ne sunt mult îngreunate prin faptul, că adesea scoatem sub un nume oarecare osemintele altui erou.

2. Toți aceia cari au rudeni foști ostași cari au murit și s'au înmormântat pe fronturi fie chiar și în alte țări și ar dori ca să li-se aducă osemintele acasă, sunt rugați să ne comunice iarăși date și informațiuni precise. Transportul acestor oseminte de pe fronturi în cimitirul central Micălaca, se va face prin îngrijirea și cheltuiala Societății Mormintele Eroilor.

3. Rudenile cari au eroi înmuțați în orașul Arad și alte cimitire decât cimitirul Micălaca și nu doresc să fie aceștia exhumati, iarăși ne vor comunica fie chiar și numai prin o carte postală simplă. Pentru înscrierea acestor eroi în registrele noastre, sunt rugați să ne comunice oricât de multe date.

4. Comitetul județean va înființa pretutindeni la sate case de cetire „Căminul Eroilor”. În acest scop rugăm pe cei înțelegători să ne facă donațiuni de cărți literare, reviste vechi cât și orice publicațiuni, cari ar putea fi folosite în bibliotecile populare.

5. Scrisori, donațiuni etc. la biroul Soc. Mormintele Eroilor, Arad, edificiul Primăriei, camera 55.

Șeful Serviciului Executiv.

Căpitan: N. Popovici.

Chestia depozitelor spre fructificare.

(Actualități în legătură cu reglementarea afacerilor bancare. Simptome îngrijorătoare. Se impun de urgență măsuri de precauțiune).

Depozitarea (depunerea) de bani, pentru fructificare la bănci, se practică, în regiunea de dincoace de Carpați, într-o măsură cu mult mai mare, decât dincolo de Carpați. Acest lucru își are explicarea lui. Modestele bănci românești, înființate încă sub dispăruta eră ungară, nu aveau nici un sprijin financiar remarcabil. Ele erau avizate mai mult la puterile proprii. Unicele mijloace sigure de a-și procura capitalul necesar pentru operațiunile lor de credit, era emisiunea de acțiuni și achiziționarea de depozite spre fructificare. În acest scop fiecare bancă făcea, în cercul ei de activitate, propagandă, pe care o afla de bună, îndemnând lumea la economisiri și la depunerea prisosului agonisirii, în băncile românești, ca depozite spre fructificare.

Conducătorii acestor institute de credit și economii, și-au dat seama, din capul locului, de însemnătatea și valoarea unicului lor izvor sigur de capitaluri (pentru operațiunile lor bancare) grijind de el cu multă atențiune. Dacă nu au putut pune în fruntea acelor bănci, directori cu cunoștințe de specialitate, au pus însă totdeauna bărbați de o exemplară probitate și corectitudine, cari mărghindu-se la încheierea de operații simpliste, au ferit băncile de surprize. Spiritul conservativ, în care erau conduse băncile românești, corespundea și firei poporului nostru, care astfel aleargă cu încredere la băncile sale.

Între astfel de împrejurări, băncile noastre au câștigat încrederea oarbă a deponenților, fie ei țărani, ori intelectuali; încât înainte de războiu, foarte rar se întâmpla, ca un român să-și fi depozitat paralele la vre-o bancă străină. Noțiunea: bancă, în opinia publică își câștiga un credit nelimitat.

După războiu, facem constatarea curioasă, că deponenții români onorează cu aceeași încredere orice bancă neromânească. Nu se mai ține în seamă construcția băncii și reputația conducerii, nici nu se controlează, dacă băncile sunt societăți anonime cu administrație în ordine, ori sunt firme particulare, a unor oameni aruncați la suprafață, de capriciile conjuncturii vremurilor de după războiu.

În acest timp s'a mai întâmplat însă și o altă schimbare, care a inversat situația băncilor din ținuturile eliberate. Băncile minoritare, rupte de Budapesta, rămân fără sprijin, tocmai precum erau băncile românești înainte de război. În plus se mai produce și deprecierea valutei, care are drept rezultat o reducere a puterii financiare a băncilor. Acum le vine băncilor minoritare rândul, de a fi constrânse, să-și adune capitaluri de operațiuni prin achiziționarea de depozite spre fructificare, așa precum faceau băncile românești în era ungară. Băncile minoritare erau însă cu mult mai numeroase și mai puternice, decât cele românești; ele aveau un aparat executiv mai amplu și mai puternic. Întreținerea lui costă parale multe. Pentru a putea păstra acest aparat și pentru menținerea supremației economice moștenite, băncile minoritare caută, cu toate mijloacele și legăturile, să-și sporească capitalurile de operații, în măsura necesităților. Cum acestea nu puteau fi procurate deocamdată, decât prin achiziționarea de depuneri, s'a început în anii 1920-1922 o goană nebulă după depozite, făcându-se o concurență deschisă.

Băncile minoritare se supralicitează în urcarea etalonului de dobânzi după depozite, care astfel ajunge limite fantastice, de 24%, și mai mult chiar. În concurența lor se lasă sugestionate de stările de totală decădere valutară din Ungaria, și merg cu urcarea etalonului până la limitul extrem.

Oamenii, lacomi de dobânzi grase, s'au găsit și între români, durere, încă prea mulți. Aceștia confundând chiar și băncile particulare ovreești cu băncile românești, cari aveau reputația amintită mai sus, duc banii lor la cele mai slabe bănci minoritare, deoarece acestor, — în lipsa de capitaluri proprii, — ofereau cele mai urcate dobânzi după depozite. Astfel tocmai băncile slabe absorb un stoc prea însemnat de depozite românești. Oamenii bine informați afirmă, că unele din ele au mai mult de 80% din depozite, bani românești.

Banii scump achiziționați, trebuie să și mai scump plasați, ca să ofere rentabilitatea necesară; pentru că băncile mici pe lângă faptul, că plătesc dobânziile cele mai urcate după depozite, au de suportat proporțional, și cele mai urcate spese de regie. Astfel ele sunt nevoite a se băga în afaceri de conjunctură, împreunate cu multe riscuri. Restrângerea generală, căci se cheltuiește și consumă de 2 ani de zile, cu mult mai puțin, ca în vremea duratei anilor 1920-1922, și consolidarea valutei noastre a micșorat posibilitățile afacerilor grase. Reducerea consumului intern a aflat nepregătite multe întreprinderi, cari lucrau cu credite scumpe, nepotrivite pentru investiții de durată, și cu rulement greoiu. Astfel multe din aceste întreprinderi se luptă cu greutate, care le periclitează însăși existența. Azi nimeni nu mai suportă împrumuturi, cu dobânzi mari, cari se răzbuună atât asupra debitorilor, cât și a creditorilor.

Între astfel de împrejurări ne putem închipui situația băncilor, cari lucră cu capitaluri scumpe și putem trage concluzii, pentru deponenții lor. Capitaluri scumpe a putut întrebuința numai comerțul. Ori azi, când zilnic auzim vorbindu-se de concordaturi, între negustori debitori și creditorii lor, e ușor de prevăzut, că și băncile, cari au dat negustorilor credite neacoperite, vor sângera cu ei împreună. Și de regulă creditele scumpe acordate sunt și cele mai slab acoperite. La caz, că o bancă mică ar fi împinsă într-o încurcătură financiară, prea ușor se poate întâmpla, ca să pericliteze sumele deponenților, deoarece capitalul lor e prea puțin, pentru a oferi o garanție de rezistență.

Aceste premise, spuse pe înțelesul tuturor, devin actuale, în legătură cu unele știri alarmante, ce circula în cercuri restrânse, dar cu atât mai bine informate despre posibilitatea unei surprize în perspectivă, pe piața Aradului. Nu am voi să vedem periclități bani agonisiți, cu atâta trudă, de deponenții români, și tocmai din acest punct de vedere, credem că reglementarea afacerilor bancare prin Lege este o chestiune de o extremă actualitate. Atrăgând atențiunea locurilor în cădere, asupra simptomelor vizate mai sus, ne împlinim o elementară datorie față de publicul mare.

Partidul Național-Liberal s'a ocupat — prin bărbați chemați, — de aceasta

chestiune, pe care au lămurit-o în conferințe judicioase. Am dori să auzim, că Guvernul se va lăsa sugestionat de acțiunea începută de cercurii de studii ale Partidului Național-Liberal, înfăptuind cu o zi mai curând această reformă, atât de necesară și actuală, care este Legea băncilor.

Legea pe lux și pe cifra afacerilor.

A intrat cu ziua de 1 Mai a. c. în vigoare. Dispozițiile acestei legi sunt cu mult mai mulcome decât ale Legii vechi pe care cea nouă o scoate din vigoare.

Acest impozit se așază pe mărfa la locul producției pentru cele indigene (din țară) și la vamă, cu ocazia importării (intrării în țară), pentru cele streine.

Mici producători (meseriași etc.) vor plăti, ca și până aci acest fel de impozit într-o cifră globală (rotundă).

Legea face distincție prin trei liste A, B și C, între mărfurile supuse respective scutite de acest impozit.

În lista A sunt cuprinse mărfurile taxate cu impozitul pe lux de 15%.

În lista B cele taxate cu 10%.

În lista C cele scutite de orice impozit de lux ori cifra afacerilor, alcătuite sunt cuprinse majoritatea (cele mai multe) produselor agricole.

Mărfurile care nu s'au cuprins în nicio listă, vor fi impuse cu 2% pe cifra de afaceri.

La export oricare marfă e supusă numai unui impozit de 1% pe cifra afacerilor.

Noutate în aceasta Lege e, că prețurile după care se aplică impozitul pe lux și cifra afacerilor, sunt fixate de Direcția generală a Statisticii. Ele vor fi publicate, prin „Monitorul Oficial”, fiind valabile trimestrial (pe 1 luni), adică în fiecare pairar de ani: 1 Ianuarie, 1 Aprilie, 1 Iulie și 1 Octombrie.

Procesele verbale de contravenție vor fi supuse aprobării unei Comisiuni județane mixte, depe lângă fiecare Administrație Financiară, din care va face parte Administratorul financiar un delegat al Ministerului Industriei și Comerțului, altul al Camerei de Comerț și de Industrie. În răstimp de 10 zile socotite dela data procesului verbal, acuzatul din acel proces verbal are dreptul de a-și formula excepțiile, ori de a-și produce dovezile nevinovăției ori a ușurări pedepsei. Hotărârile acestei comisii pot fi apelate în răstimp de 20 zile la Tribunal, iar ale acestuia în alte 20 zile la Curtea de Apel. Termenul de apel se socotește dela ziua înmănuării hotărârii făcute în conformitate, cu Art. 98 din Legea impozitelor directe, iar cel de recurs dela ziua înmănuării sentinței Tribunalului.

Felul cum se percepe acum acest impozit e mai ușor și reduce posibilitatea fraudelor (înșelăciunilor).

Legea mai prevede purtarea unor registre speciale pentru controlarea impozitului, pe cari registre e obligat a le purta, sub urmare de pedeapsă aspră, fiecare producător, industriaș ori importator.

Toată lumea trebuie să știe că în toată ziua se găsește cafea proaspăt prăjită în prăvălia la REGELE CAFELEI. Peața Avram Iancu colț Str. Meșianu Nr. 6. (24)

Realizări politice.

Principiile, după cari se conduc diversele grupări politice, își găsesc cu mai lămurită apreciere sau cea mai sigură desmințire în razultatele ce se obțin prin aplicarea acestor principii la nevoile vieții reale. Un alt criteriu, mai la îndemâna celui chemat să aprecieze activitatea partidelor politice, nu există. Căci ori câtă cultură specială și simț al realității s'ar cere omului politic pentru soluționarea diverselor probleme ale vieții de stat, rezultatele obținute se înregistrează cu destulă precizie de către cei guvernați, din orice categorie socială ar face ei parte. Și aceasta cu atât mai ușor cu cât fiecare poate face comparația necesară între soluțiile aplicate de un guvern sau altul.

La lumina acestor rezultate practice, vom analiza aici în mod cu totul succint, rezultatele obținute sub trecuta guvernare aproape pe toate domeniile vieții publice de către provincia Bucovina, care, unindu-se în anul 1918 odată cu Ardealul și Basarabia, ca Vechiul Regat, a întregit hotarul de nord-vest al vechii Moldovei.

Alegem această provincie pentru a lăsa să se vadă cam ce s'ar fi putut face, în condițiuni asemănătoare, și pentru Ardeal.

Istoria politică și culturală a Românilor bucovineni sub dominațiunea austro-ungară, se reduce la o continuă afirmare a caracterului românesc al acestei provincii și la cererea lor neîntreruptă de-a le acorda toate drepturile, ce decurg din acest prim postulat. Și nu este nici-o mirare. Și nici foștilor noștri asupritori nu li s'a părut — la început — că aceste cereri ar fi lipsite de temei. Bucovina trăise doar epocile de glorie ale Moldovei. Întreg cuprinsul ei este un muzeu de mănăstiri și de amintiri, ce-ți deșteaptă, la fiecare pas, trecutul românesc. Starea culturală și materială a moldovenilor bucovineni la 1774 era destul de înaintată. Din cele opt școli mai însemnate, șase erau curat românești (Școala episcopală din Rădăuți, școlile domnești dela Putna, Suceava, Câmpulungul moldovenesc, Câmpulungul rusesc și Cernăuți. Una din ele era grecească iar alta latinească. Rapoartele oficiale ale primului guvernator militar al Bucovinei certifică caracterul curat românesc și buna stare a populațiunii din Bucovina.

La 12 Octombrie 1777, cu prilejul depunerii jurământului de credință, generalul Spieny declară solemn că va respecta legile și așezămintele țării și limba poporului băștinaș. De prisos să mai adăugăm că nimic din toate acestea nu s'a realizat. Dinpotrivă. Sub pretext că populația ar fi prea rară, Bucovina a devenit locul de scurgere a tuturor desfrățarilor (mai cu seamă Ruteni

și Evrei), căutându-se în modul acesta a se șterge definitiv caracterul românesc al provinciei. Cine vede astăzi Bucovina, nu mai are nevoie de nici un fel de date statistice.

Dar legăturile continui ale Bucovinenilor cu Țara Românească liberă au susținut și încurajat într-una aspirațiile lor naționale. Mai mult decât oricine Bucovina dărește cărții românești din Țara liberă păstrarea conștiinței sale ruptă din trupul Moldovei. Era deci natural ca Bucovinenii, odată scăpați de Austrieci, să intre fără rezerve în ritmul vieții românești libere. Sub raportul politic, o parte din ei au intrat în partidul poporului (actualul ministru d-l Dori Popovici) iar altă parte, mai numeroasă, cu organizațiuni bine încheiate, având în frunte pe d-nul Ioan I. Nistor, profesor universitar și membru al Academiei Române, trecu în partidul național-liberal. Actualmente încearcă să se organizeze și Național-Tărâniști. d-l I. Nistor cunosător adânc al trecutului plin de umilință al Bucovinei și înțelegător al realităților actuale obține întreg concursul partidului liberal pentru ștergerea urmelor de iobăgie din țara sa, legându-și numele de cele mai importante acte pe terenul vieții publice ce s'au îndeplinit în Bucovina.

Mitropolia Bucovinei se complotă cu episcopia Hotinului în locul episcopatului sârb din Dalmația care s'a deslipit.

Fondul religios, care a constituit mijlocul de îmbogățire și căpătuire a străinilor intră de-acum sub administrația bisericii din Bucovina, pentru a-i se da destinația, dela care a fost abătut.

Universitatea din Cernăuți, înființată pentru propagarea germanismului în Orient ne va servi de-acum drept santinelă a culturii românești la hotarul de miază noapte al țării.

Prin numeroase școli de meserii și profesionale din nou înființate se va promova creșterea unei togme de muncitori și lucrători români, cari vor contribui la romanizarea orașelor complet înstrăinate.

Pentru asigurarea unui loc de cinste culturii românești s'a organizat Teatrul Național și Conservatorul de muzică și artă dramatică din Cernăuți.

Întreg învățământul primar și secundar a fost reorganizat asigurându-se locul cuvenit culturii românești.

Iar dincolo de Prut s'au făcut acele colonizări menite să oprească definitiv puhoiul de ucrainieni ce amenințau să se cotopească Bucovina sub stăpânirea Austriacă.

Astfel un grup de oameni localnici, adânci cunosători ai trecutului și nevoilor prezente ale țărișoarei lor, obținând sprijinul

puternicului partid liberal-național alinând cu desăvârșire luptele dintre frați (dușmanul comun fiind trecutul cu umilințele lui) au reușit să readucă la locul de cinste — pe cât s'a putut, bine înțeles — elementul românesc și am dori ca și astăzi să vedem continuându-se aceeași politică demnă de român, care știe să fie și stăpân nu numai slugă în casă la el. Dar pentru aceasta nu e nici o nevoie nici de pacte cu minoritățile în dauna intereselor românești și nici de învrăjbirea noilor provincii contra vechiului Regat, care va rămâne punctul de gravitație al Românișmului.

St. Ieșanu

Legea timbrului.

Cu ziua de 1 Maiu a. c. a intrat în vigoare (putere) noua Lege a timbrului. De fapt legea veche conține (aer) multe modificări (schimbări) și adause, de altă parte în provinciile eliberate mai existau (erau) legiuri moștenite, cari diferau dela o provincie la alta, încât o unificare pe întreaga țară era de dorit. Peste toate acestea nici una dintre legiurile existente nu corespundeau vremurilor, căci nu evoluase (tinue se pas) cu ele.

Caracteristica (insușirea) generală a legii e o urcare generală a taxelor de timbru, și, că, s'au scos din circulație timbrele de ajutor (asistența socială) Până aci se puteau aplica timbre numai până în sumă de 50 Lei. Acum se vor putea lipi până în suma de 1000, lei și numai ce ar trece peste aceasta sumă va trebui plătită în numărar (bani gata) la perceptor, ba d. e. pe facturi se pot lipi timbrele cuvenite, până la orice valoare.

Pentru ilustrare (pilduire) vom da aci câteva probe, cari interesează în general:

Pe fiecare cerere înaintată vreunei autorități publice, va trebui lipit un timbru de 8 Lei (până aci era 1 Leu și 50 bani ajutor)

Timbru cambial (polițe) a fost fixat la Lei 2.50 (până aci era 2. Lei) de mia de lei. Iar la cambiale, a căror scadență e mai lungă de 6 luni, această taxă este îndoită.

Pe documentul prin care se deschide cuiva la bancă un credit de cont curent se va lipi după fiecare mie timbru de Lei 2, pe cel al împrumuturilor comerciale cu gaj (zalog) câte 3 lei timbru de fiecare mie, atât la luarea împrumutului cât și la prolongarea lui. Pe obligațiuni cu scadență de un an se pune 5 Lei timbru de fiecare mie, dacă însă aceste obligațiuni vor avea o scadență mai lungă de un an, ori una nehotărâtă, acel timbru va fi îndoit de mare, adică 10 lei de mie.

Orice certificat testimoniu, ori procură (plenipotență) va trebui provăzute cu 10. Lei timbru.

Pe chitanțe adevărate de primire, declarații, învoiri de ștergerea pretențiilor intabulate, exacte din cont curent, etc. se pun dela 100-10.000. Lei, un timbru de 2 Lei până la 50.000, unul de 5 Lei, până la 100.000 - lei, unul de 10 Lei, iar la sume mai mari, peste aceasta sumă, se mai adaugă de fiecare 100.000. începută un timbru de un Leu.

Registele negustorilor încă trebuiesc provăzute cu timbru de 3 Lei de fiecare foale, Foile de subscripție lansate (impărțite) de societățile pe acții, cu ocazia emisiunilor noi de acții, de asemenea vor trebui provăzute cu un timbru de 2 Lei, de fiecare coală, iar pe fiecare acție românească se va lipi un timbru de 1 Leu, iar pe una străină 2 Lei. Pe facturi comerciale pentru fiecare 1000 Lei începută câte 1 Leu.

Se mai pun apoi timbre pe cecuri, scrisori bancare de vânzări de devize, ori cari conțin ordine de plată (timbru de 2 Lei).

Afisele (publicațiuni lipite pe pereți și stâlpi) încă sunt supuse la o taxă de 10 bani de fiecare 20 decimetri pătrați.

Pe avizul de sosire al mărfurilor la gară ori a coletelor (parchetelor) la poștă, se va lipi un timbru de 2 Lei.

Brevetele industriale pentru industria mare vor fi provăzute cu un timbru de 500 Lei, iar cele pentru micile meserii cu unul de 20 Lei.

Pe actul de protest cambial se va pune un timbru fișcal de Lei 20.- până la suma de Lei 100.000.- iar pentru sume mai mari 200 Lei.

Pe un pasaport valabil pe 3 luni se va aplica timbru de 200 Lei, pe unul de 6 luni 300 Lei, iar pe cel de un an 500 Lei.

Contractele de arindare sau închiriere, făcute în scris ori verbal, sunt supuse la o taxă de timbru de 1 Leu după sută (Chiar și închiriere de camere mobilate, dacă sunt închiriate pe o durată de timp mai îndelungată de 1 lună).

Timbrele pe actele de dare în judecată s'au urcat foarte simțitor; scara după care se aplică, fiind lungă și complicată nu o mai amintim.

Tot asemenea s'au urcat foarte mult taxele de timbru după moșteniri.

Dintre dispozițiile (măsurile) de interes general, ce conține Legea, amintim aici următoarele:

Peste timbrul ce lipește pe orice document ori hârtie, trebuie scrise ori primul cuvânt din text, ori dacă s'a lipește la urmă, ca d. e. la chitanțe, trebuie făcute semnătura numelui (peste al). Timbrele aflate, pe vre-o cerere ori document, netranscrise în felul arătat mai sus, se consideră ca neexistente (ca și când nu ar fi lipite), și se aplică sancțiunile (pedepsele) lipsei timbrului.

Cererile, documentele și ori ce acte neprovăzute cu timbrul recerut nu se rezolvesc, iar dacă oarecare funcționar public, ori judecător le va fi rezolvit fie din nebagare de seamă, fie din greșală ori nerespectare voită ori nevoită a Legii timbrului, vor fi pedepsiți cu plătierea lipsei de timbru și a amendei (pedepsei) puse de Lege.

În decursul unui proces, acesta poate fi împiedecat sau zădărnicit dacă în dosar (legătura documentelor) se vor afla hârtii fără timbrul legal. Celce calcă legea cu voie ori fără voie, vor fi amendați cu pedepse în bani.

Cu ziua de 1 Maiu a. c. s'au pus în circulație două timbre noi, și anume unul de 8 lei care are aceeași culoare ca și cel de 3 lei, și altul de 100 lei care are aceeași culoare ca și cel de 30 lei care se află de prezent în circulație. Timbrele de 3 Lei și 30 Lei vor rămânea în vigoare numai până la 1 Noembrie a. c. pe care zi vor fi scoase din circulație, rămânând ca în decursul lunii Noembrie a. c. să fie preschimbate cele nefolosite până la Noembrie. Dela 1 Decembrie 1927 nu vor mai fi nici preschimbate.

Nu fac reclamă prin strigăte, ca să vă convingeți că pozele de orice mărime și cele mai bune, sunt făcute de un specialist,

vizitați atelierul Fotografic ȘTEFAN CURTICEAN

unde face 6 fotografii mici și un tablou mărit cu 150 Lei.

O nuntă în Căpruța.

Duminică 1 Mai s'a sărbătorit în Comuna Căpruța din acest județ, căsătoria religioasă a D-lui Locot. Gh. Teodorescu din Reg. 93 Inf. cu drăgălașa domnișoară Ana Maci, fca distinsului preot D-trie Maci, din sus menționata comună. Nași fiind, D-na și D-l I. Georgescu fostul Prefect al județului Arad.

Informațiuni

Șefii de sectoare și președinții comitetelor comunale ale organizațiilor liberale din comunele acestui județ, precum ori și ce membru din comitet, sunt înștiințați că ori de câte ori vin în oraș să treacă neapărat pe la clubul liberal din Bulevardul Regina Maria (Casele Lenghel) având a li-se face comunicări. Clubul este deschis în fiecare zi, dela ora 10-1 și dela 5-8 seara

In cursul săptămânii viitoare sosește în localitate, d-l general Văitoianu șeful organizației liberale, unde va sta 5 zile, luând contact cu comitetele comunale ale organizațiilor liberale din fiecare comună.

D-l Gh. Tătărescu fost sub-secretar de stat, în ziua de Marți 10 Mai orele 5 va ține o conferință la Palatul Cultural despre Războiul Independenței, emis al societății Culturale Astra din Sibiu.

Toți intelectualii Arădani, așteaptă cu un viu interes această conferință ținută de unul dintre cei mai talentați vorbitori ai noștri.

In ziua de 3 Mai în comuna Macea, a avut loc alegerea de Consiliul Comunal. Au fost două liste: una liberală în cap cu Ardelean Vasile, și alta fripturistă-tărănistă-naționalistă.

Lista liberală a eșit învingătoare obținând o majoritate a voturilor exprimate.

Direcțiunea clubului liberal județean, invită toate organizațiile sale comunale, să ia parte la toate serbările și manifestările culturale ce se fac cu ocaziunea zilei de 10 Mai în toate comunele din județ.

Ministerul de interne a primit informații din toată țara asupra mersului operațiilor de recensământ. In toate provinciile operațiile merg în mod normal afară de Capitală unde, în unele sectoare nici nu s'au împărțit buletine de recensământ.

In Ardeal s'au luat măsuri împotriva acelor cari fac propagandă pentru falsificarea recensământului.

La 1 Mai syndicatele viticole din țară au ținut întruniri locale cerând să se voteze legea de încurajare a viticulturii și legea pentru combaterea fraudelor în viticultură.

In ziua de 5 Mai delegații tuturor syndicatele viticole se vor prezenta d-lui ministru Garoflid spre a-l ruga ca ambele aceste proiecte de legi să fie votate în sesiune extraordinară ce se va deschide la 10 Mai.

Căminul Cultural al ASTREI Arad, a amân timer adunarea generală pentru ziua de 8 Maiu 1927. ora 10, când fără considerare la numărul celor prezenți o va ține cu ordinea de zi publicată.

Arad, la 3 Aprilie 1921.

Președinte: Barbură.

Director: Gitta.

Situația politică

Internă.

In interiorul țării a fost vacanță completă — chiar și în politică.

Chestiunile care interesează ceva mai de aproape opinia publică sunt: chestiunea recensământului despre care se șoptește — probabil de către cei interesați — că n-a reușit peste tot și chestiunea ședinței festive a parlamentului pentru care Regele a și semnat decretul de Convocare.

Era vorba la început ca această sesiune extraordinară a corpurilor legislative să fie redusă la o ședință festivă în care să se sărbătorească Regele și împlinirea a 50 de ani dela independență. S'a revenit asupra acestei prime intenții și s'a hotărât ca în această sesiune extraordinară să dureze 5 zile a câte 3 ședințe pe zi în care ședințele se va discuta legea armonizării buciucașă lege, ajunsă de poamină, a d-lui Manoiilescu. Și știți de ce atâtea grabă? Pentru bieșii funcționari! Pentru aceiași funcționari cari, pe baza acestui proiect de lege trebuiau să încaseze sporuri la întâi Ianuarie, apoi la 1 Aprilie.... dar cari până n-au încasat nici o lațcaie în plus dar plătesc de mult tariful sporit și la C. F. R. și la P. T. T. și la.... dar la ce nu s'a mărit tariful?

Externă.

Nimic prea deosebit — și chiar putea să ne intereseze — dincolo de granițele noastre.

Lăsăm presei minoritare del noi și — mai ales — presei italiene, grija de a răspunde injuriilor cu care ne împroșcă de câțva timp, și-anume de la încheierea tratatului italo-maghiar toate zările de la Budapesta.

Faptul pe noi nu ne mai surprinde, întrucât suntem pozitiv informați că singurele produse etnice ale celor dela Budapesta sunt injuriile și falsificările de bacnote. Merită să închidem ochii nu?

Conflictul italo-iugoslav n-a ajuns încă la o soluție pașnică dar nu mai sunt nici temeri de agravare. Această agravare n-dorește nici una dintre cele două puteri, dar fiecare în parte s'jenează" să întindă prima mână prietenească celeilalte... — Se svonește că d-l Baldwin primul ministru englez ar fi hotărât să se retragă dela președinția consiliului... dacă ar găsi un sucesor. Dacă-i vorba numai de atât apoi s'ar putea retrage cea mai perfectă liniște: o simplă scrisoare deschisă oamenilor politici din România și n-o să fie loc în Orient-Expres de ca didați succesoriali.

Se știe doar că Românul născut om politic!

Delegațiunea permanentă județeană a organizației liberale, a ținut în ziua de 5 Mai o ședință în localul clubului unde s'a discutat mai multe chestiuni de interes politic.

Duminică 1 Mai a avut loc la București, căsătoria religioasă a D-rei Lucia Victor Nasta, fca fostului director al Băncii Naționale, cu D-l inginer Nasta. — Transmitem tineret perechi, toate urările noastre de fericire.

In legătură cu articolul nostru din No. trecut: „Care sunt atribuțiile poliștilor” îndreptăm și complectăm unele chestiuni. Anume, că aventurierul de care am vorbit nu-l cărciumar, ci „buffetar” și că revenind în Arad și-a rechemat soția, concediind „sergenții de pază”. Dar trebuie că „buffetarul” nostru mai are și alte ocupațiuni „extra buffetare” dacă se simte încă atât de „tare” încât în locul sergenților dispune de niște agenți secreți... E și mai potrivit așa...

Expoziția de pictură, a Dnei Letiția Al. Stamatiad.

Duminică, 8 Mai, orele 11 dimineața, se deschide în sala cea mică a Palatului Cultural din Arad, a șasea expoziție de pictură și a treia de vase pictate cu motive românești a D-nei Letiția Al. Stamatiad.

Expoziția se poate vizita în fiecare zi între orele 11-1 a. m. și 4-8 p. m. Intrarea liberă.

Spectacole:

Teatrul orașenesc:

Vineri și Sâmbătă: „Căpitanul cântăreț”. Sâmbătă la 11 seara: „Sotul umblă la vânat” cu conc. Solti Hermin. Duminică la ora 3 „Sărut după sărut”. „ ” 6 „Dr. Szabó Juci” cu conc. Solti Hermin. „ ” 9 „Căpitanul cântăreț”.

Palatul cultural:

23 Mai: Carol Colar și Virgil A. Popp concert de solo și duo cu acompaniament la pian A. Ronay.

Cinematografe:

Apollo: 5-8 Mai „Metropolis” 2 părți. 9-12 Mai „Regina Folies Bergeres”. 13-16 Mai „Prințesa Riviera”. 17-20 Mai „Kiki”.

Urania: 5-8 Mai „Fecioarele D-nei Giurkoviici”.

9-12 Mai „Omul de oțel”. 13-16 „Matca Dracului”.

Elisabeta: 6-8 Mai „Biblia” premieră în Arad.

6-11 Mai „Barocco”.